

Věřím v Stvořitele nebe i země (část I.)

Biblická zpráva o vzniku kosmu se liší od všech mýtů v tom, že dává všemu stvoření jasné kladný původ i účel. Původ všeho existujícího je v Bohu, který stvořil svět jako odraz své dobroty, moudrosti a krásy. Stvoření se má stát světem "pro člověka" k oslavě Boží. Církev vyznává, že Boží Syn se vtělil nejen, aby vykoupil svět z hříchu ("pro naši spásu"), ale aby naplnil dílo stvoření povýšením člověka ("pro nás"). Jak říká jeden z otců, "oslavou Boží je živý člověk". Stvoření je určeno člověku k povznesení a dosažení dokonalosti. Není proto správné považovat duchovno za čisté a hmotu za nečistou, druhořadou, obojí je plnohodnotným stvořením. Člověk má podíl na obojím (KKC 328) a oslavuje Boha svou účastí na stvoření, na jeho zvelebení. Podle Katechismu má proto katecheze o stvoření velký význam, zejména v hledání odpovědi na ty nejožehavější otázky: "Kdo jsem?" "Odkud a kam jdeme?" Tyto otázky po původu a cíli stvoření a žití jsou neoddelitelné.

Zpráva o stvoření tvoří vstupní bránu do celého Písma svatého: "na počátku Bůh stvořil nebe i zemi...". Dějiny spásy začínají už ve stvoření, ne až příslibem spásy po prvním hříchu, jak se často domníváme, a vrcholí příchodem Ježíše Krista, který se ztotožňuje se svým dílem. Platí také obráceně, že všechno, co je stvořeno, je stvořeno skrze Ježíše Krista (Kol 1,16), protože "od počátku Bůh myslel na slávu nového stvoření v Kristu" (KKC 280 a 332). To znamená, že příchod Božího Syna na svět nemá za cíl jen nápravu hříchu, ale přivedení všeho k dokonalosti (Žid 10,14).

Jak říká už apoštol Pavel, Boha jako Stvořitele, jeho moc a božství lze poznat světlem lidského rozumu z věcí stvořených (Řim 1,19-20). Velmi působivě a dojemně to potvrzuje i vyznání hebrejské matky - mučednice (2 Mak 7,22-23.28). Bůh však neumožnil člověku pronikat do tajemství stvoření pro pouhou zvědavost, ale především za účelem rozpoznání Dárce a jeho dobroty a moudrosti a v tomto duchu k poděkování a k podmanění si stvoření. Bohu nic nebrání v tom, aby tajemství stvoření a spásy odhaloval lidem postupně (KKC 287). Člověk si však musí s pokorou stále uvědomovat, že moudrost Boží převyšuje všechno stvoření (Job 11,6-10), a proto člověk nemůže dostat na všechna svá proč odpověď už proto, že by ji prostě nepochopil. Stvoření má také svou hierarchii, své uspořádání. Člověku se tak dostalo pro vtělení Božího Syna veliké důstojnosti. Není proto možné například chránit zvířata a zabíjet lidi (v Itálii jednou před vánoceci ochránci zvířat napustili tajně jedem neurčený počet vánoček jisté firmy na protest, že se tato firma nechová při výrobě hezky ke kravám...).

Všechno stvořené má od Boha svou vnitřní dobrotu a svou dokonalost. Každé stvoření vyjadřuje svým vlastním způsobem nekonečnou moudrost a dobrotu Boží, a v tom se doplňuje s ostatními. Všechno stvoření závisí na sobě, jedno od druhého, žádné není autonomní jak vůči ostatnímu stvoření, tak už ne vůči Bohu (KKC 3-JO). Snaha po autonomii je v určité míře kořenem zrození zla na světě a jeho pokračování v lidském jednání.

Karl Rahner shrnuje základní víru církve o stvoření světa takto:

- 1) Bůh stvořil celý viditelný i neviditelný svět z ničeho,
- 2) svět není od věčnosti, ale začal s časem,
- 3) Bůh jej stvořil ze své svobodné vůle,
- 4) aby se mohl rozdělit o své dobro,
- 5) k vlastní oslavě a
- 6) k posvěcení člověka.
- 7) stvoření jsou andělé, lidé a vše hmotné i nehmotné,
- 8) mezi "duchovním" a "hmotným" je podstatný rozdíl.
- 9) Všechno stvoření je dobré, ne samo sebou, ale z Boha,
- 10) Bůh neponechává svět svému osudu, ale řídí jej svou prozřetelností.

Ve zprávě knihy Genesis však není možné přehlédnout, že k podstatě stvoření patří také "sedmý den". Stvoření tak nezískává jen svůj "vnitřní" řád, ale také řád ustanovený jako příkázání. Zachovávaní sedmého "Božího" dne je výrazem respektování řádu Stvořitele, symbolem věrnosti smlouvě Boha s Izraelem. Stvoření tak vrcholí ve dni zasvěceném bohopoctě, adoraci a vděčnosti. Pro křesťany stvoření vrcholí ve vykoupení Ježíšem Kristem, a proto také v symbolice nedělního dne.

Existence andělů jako duchovních bytostí je potvrzena přímo učením Písma. Pojem "anděl" podle sv. Augustina nepopisuje přirozenost, ale poslání. Jméno tak charakterizuje osobu. Andělé jsou dokonalé bytosti čistě duchovní, mají rozum-inteligenci a svobodnou vůli, jsou stvořením, které je "nesmrtelnou osobou". Zpěv andělů nad Betlémem je po modlitbě Otče náš druhou modlitbou, kterou nás naučil Bůh, tentokrát skrze své anděly. Církev se k nim dodnes přidává, aby tak vyjádřila co nejlépe svou spoluúčast na trvalé oslavě Boží.

Závěrem je třeba ještě připomenout, že ustálenou formuli: "Bůh Otec nás stvořil, Syn vykoupil a Duch svatý posvětil," je třeba učit poctivě, a to totiž tak, že stvoření, tak jako naše vykoupení i posvěcení, je dílem celé Nejsvětější Trojice.